

Projekts (1. variants)

2023. gada XX. jūnijā
Rīgā

Noteikumi Nr. _____

Parāda instrumentu modificētā ilguma aprēķina korekcijas noteikumi

Izdoti saskaņā ar
Kredītiestāžu likuma 50. panta otro daļu,
Finanšu instrumentu tirgus likuma 4.² pantu,
Ieguldījumu brokeru sabiedrību likuma
45. panta sesto daļu

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā ieguldījumu brokeru sabiedrības, centrālie vērtspapīru depozitāriji un Latvijā reģistrētas kredītiestādes, izņemot kredītiestādes, kuru uzraudzību veic Eiropas Centrālā banka, (turpmāk kopā – iestāde) veic korekciju priekšlaicīgas atmaksas riskam pakļautā parāda instrumenta modificētā ilguma aprēķinā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regulas (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (turpmāk – Regula Nr. 575/2013) 340. panta 3. punkta otro daļu.

2. Noteikumos lietoti šādi termini:

2.1. atsaucama obligācija – parāda instruments, kas tā emitentam piešķir tiesības, bet ne pienākumu dzēst attiecīgo obligāciju pirms tās termiņa beigām;

2.2. pārdodama obligācija – parāda instruments, kas piešķir tā turētājam tiesības, bet ne pienākumu pieprasīt emitentam veikt obligācijas pamatsummas pirmstermiņa atmaksu.

3. Iestāde, standartizētās pieejas ietvaros aprēķinot pašu kapitāla prasību parāda instrumentu vispārējam riskam ar ilguma metodi Regulas Nr. 575/2013 izpratnē, izvērtē un dokumentē, vai tirdzniecības portfelī klasificētie parāda instrumenti ir pakļauti priekšlaicīgas atmaksas riskam.

4. Lai veiktu Regulas Nr. 575/2013 340. panta 3. punkta otrajā daļā minēto korekciju priekšlaicīgas atmaksas riskam pakļautā parāda instrumenta modificētā ilguma aprēķinā, iestāde piemēro vienu no šādām formulām:

4.1.

$$CMD = MD \times \frac{B}{P} \times \left(1 + \Delta + \frac{1}{2} \Gamma dB + \Psi\right),$$

kur:

CMD – korigētais modificētais ilgums;

MD – modificētais ilgums, kas aprēķināts saskaņā ar Regulas Nr. 575/2013 340. panta 3. punkta pirmo daļu;

B – tradicionālas obligācijas teorētiskā tirgus cena;

P – atsaucamas obligācijas vai pārdodamas obligācijas tirgus cena;

Δ – iegultās izvēles iespējas delta koeficients;

Γ – iegultās izvēles iespējas gamma koeficients;

dB – tradicionālas obligācijas vērtības izmaiņas;

Ψ – papildu faktors, kas raksturo darījuma izmaksas un rīcības mainīgos atbilstoši iekšējās atdeves koeficienta izmaiņai 100 bāzes punktu apmērā;

4.2.

$$CMD = \frac{P_{-\Delta r} - P_{+\Delta r}}{2 \times P_0 \times \Delta r} + \Psi,$$

kur:

CMD – koriģētais modificētais ilgums;

P_0 – parāda instrumenta, kuram pastāv priekšlaicīgas atmaksas risks, tirgus cena;

$P_{\pm\Delta r}$ – parāda instrumenta, kuram pastāv priekšlaicīgas atmaksas risks, teorētiskā tirgus cena pēc pozitīvas un negatīvas iekšējās atdeves koeficienta izmaiņas par Δr ;

Δr – iekšējās atdeves koeficienta izmaiņa 50 bāzes punktu apmērā;

Ψ – papildu faktors, kas raksturo darījuma izmaksas un rīcības mainīgos atbilstoši iekšējās atdeves koeficienta izmaiņai 100 bāzes punktu apmērā.

5. Iestāde, standartizētās pieejas ietvaros aprēķinot pašu kapitāla prasību parāda instrumentu vispārējam riskam ar ilguma metodi, izvērtē un dokumentē, vai darījuma izmaksas un rīcības mainīgie būtiski ietekmē koriģēto modificēto ilgumu, un nepieciešamības gadījumā veic papildu faktora Ψ noteikšanu. Iestāde nenosaka papildu faktoru attiecībā uz iegultajām izvēles iespējām, ja iestādei ir tiesības pieprasīt parāda instrumenta pamatsummas pirmstermiņa atmaksu.

6. Iestāde, nosakot papildu faktoru Ψ saskaņā ar šo noteikumu 4.2. apakšpunktu, ņem vērā, ka darījuma izmaksas pazemina atsaucamas obligācijas vai pārdodamas obligācijas iegultās izvēles iespējas vērtību un ka daži klienti, it īpaši privātpersonas, var atsevišķos gadījumos neizmantojot izvēles iespēju, lai gan tās izmantošana ir finansiāli izdevīga.

7. Iestāde nodrošina, ka papildu faktora Ψ iekļaušana aprēķinā saskaņā ar šo noteikumu 4.1. vai 4.2. apakšpunktu nesaīsina koriģēto modificēto ilgumu salīdzinājumā ar koriģēto modificēto ilgumu, kas aprēķināts, neiekļaujot papildu faktoru Ψ .

8. Iestāde papildu faktora Ψ noteikšanu balsta uz iekšējiem vai ārējiem datu avotiem. Par piemērotu iekšējo datu avotu uzskatāma informācija par iestādes citām bilances pozīcijām, kurām pastāv priekšlaicīgas atmaksas risks, piemēram, pozīcijām netirdzniecības portfelī Regulas Nr. 575/2013 izpratnē, tostarp kredītiem.

9. Lai kalibrētu papildu faktoru Ψ , iestāde izvērtē novirzes starp faktisko rīcību, kas vēsturiski novērota konkrētai klientu grupai, un teorētisko rīcību, kas paredzama klientu grupai, kura rīkojas izteikti racionāli. Iestāde veic papildu faktora Ψ kalibrēšanu, ja pastāv vismaz šādi nosacījumi:

9.1. tirdzniecības portfelī ir būtisks parāda instrumentu, kuriem pastāv priekšlaicīgas atmaksas risks, daudzums;

9.2. darījumu partneris ir privātpersona.

10. Atzīt par spēku zaudējušiem Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 21. jūlija normatīvos noteikumus Nr. 104 "Normatīvie noteikumi par parāda instrumentu modificētā ilguma korekciju" (Latvijas Vēstnesis, 2020, Nr. 143; 2022, Nr. 126).

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Latvijas Bankas prezidents

M. Kazāks